

A BELLA projekt bemutatása

2012-ben indult az az uniós támogatással megvalósuló átfogó program, melynek célja a betegellátás biztonságosabbá tétele. A BELLA (BetegELLátók Akkreditációja az ellátás biztonságáért) fantázianevet viselő minőségértékelési és -fejlesztési rendszerben gyakorló szakemberek dolgoztak ki olyan működést segítő standardokat, amelyek a betegellátás folyamatát szabályozzák majd. A BELLA standardjait pilot program keretében 10 db járó- és fekvőbeteg-ellátó intézmény és 50 db patika tesztelte és módosította az elmúlt hónapokban, annak érdekében, hogy azok minél eredményesebben alkalmazhatóak legyenek a gyakorlatban.

A cikk célja a BELLA projekt átfogó leírása, illetve bemutatása az eddigi tapasztalok és eredmények tükrében.

The comprehensive program funded by the European Union and started in 2012 is set to make medical attendance safer. The project named BELLA (medical organization accreditation for safe specialized medical attendance) works with professionals specializing in quality assessment and development who have created standards that will regulate the process of medical attendance. The BELLA standards have been tested and shaped by 10 outpatient and inpatient institutions and 50 pharmacies during the last few months to make them as efficient and applicable as possible.

The goal of the article is the overall description of Project BELLA in the light of results and experiences up to this point.

A Gyógyszerészeti és Egészségügyi Minőség- és Szervezetfejlesztési Intézet 950 000 000 Ft 100%-ban vissza nem térítendő támogatást nyert az Európai Uniótól az „Egységes külső felülvizsgálati rendszer kialakítása a járó- és fekvőbeteg szakellátásban, valamint a gyógyszerári ellátásban” című projektre. A projektet a GYEMSZI konzorciális konstrukcióban valósítja meg, konzorciumi partnerei a Semmelweis Egyetem, a Debreceni Egyetem és a Gyógyszerészeti Gondozásért Közhasznú Nonprofit Kft.

A 24 hónap futamidejű BELLA (BetegELLátók Akkreditációja az ellátás biztonságáért) fantázianevű TÁMOP 6.2.5/A-12/1-2012-0001. jelű kiemelt projekt 2012. december 1-jével indult el, és 2014 novemberében zárul.

A projekt feladata az egészségügyi szolgáltatókra – első körben a fekvő és járóbeteg intézményekre, illetve a közforgalmú gyógyszerárakra – vonatkozó akkreditációs rendszer standardjainak, felülvizsgálati eljárásainak és az akkreditá-

ció odaítélési kritériumainak kidolgozása, az akkreditációs felülvizsgálatot végző felülvizsgálók képzése és a rendszerű működés megalapozása. Ez utóbbinak a feltétele az intézményesülés és az alapvető működési szabályok kialakítása.

Az önkéntes alapon működő hazai akkreditációs rendszer standardjait az adott ellátási szinten dolgozó, gyakorló szakemberek dolgozzák ki a projekt szakmai vezetőinek módszertani irányításával. A fejlesztés kiindulópontját az adott ellátási szinten észlelt, legfontosabb kezelendő működési gyengeségek meghatározása jelentette. A standardok témaköreiben különösen hangsúlyos elem a betegellátás biztonságával összefüggő folyamatok, tevékenységek szabályozása, az ismert kockázatok kezelése, az ezzel kapcsolatos nemzetközi – elsősorban WHO, EU, ISQua – ajánlások figyelembevételével.

A standardfejlesztéssel párhuzamosan számos, a standardok bevezetését megkönnyítő háttéranyag készül, így az akkreditációt választó intézmények nemzetközi színvonalú, egységes vezetési eszköztárhoz, tudáshoz juthatnak.

Az akkreditációs standardok megvalósulása csökkenti a hibák és így a nemkívánatos események (szerzett fertőzések, gyógyszer okozta károsodások, esések stb.) előfordulását, ezzel mérséklődnek az elkerülhető egészségügyi kiadások – beleértve a peres eljárások – költségeit is. Javul a dolgozók biztonságérzete a tisztább felelősségi és hatáskörök, szabályozottabb ellátás során, javulhat a szervezeti kultúra és az intézmények dolgozókat megtartó ereje. Javul az igénybevevő lakosság megítélése az egészségügyi ellátásról, csökkennek saját kiadásai, és nagyobb biztonságban érzi magát az ellátási szükségletek megjelenése esetén.

A kidolgozott standardokat, azok értékelési módszerét és az akkreditációs folyamathoz kapcsolódó önértékelési eljárást a projekt keretében az éles bevezetés előtt 10 pilot intézmény teszteli. A rendszeres megbeszéléseken a szakmai vezetők visszajelzéseket kapnak a standardok értelmezhetőségéről és alkalmazhatóságáról. A standardok végleges tartalma a pilot intézményekből érkező vélemények alapján készül el.

A projekt keretében a szakemberek kidolgozták általánosságban a gyógyszerészeti gondozás alapelveit, illetve az öngyógyszerelés szempontjából legfontosabb kórképekben alkalmazható gyógyszerészeti gondozás irányelveit. Az ezen alapuló gyógyszerészeti gondozási tevékenység hozzájárul a lakosság biztonságosabb gyógyszeralkalmazásához, valamint elősegíti a betegek időben történő orvoshoz irányítását, az ezt indokló tünetek felismerésével.

INFORMATIKAI HÁTTÉR

A projektben több informatikai fejlesztés is zajlik. Az elkészült alkalmazások támogatják az akkreditáció ügyviteli folyamatát, illetve a standardok teljesítését.

A NEVES (Nem Várt Események) jelentő- és tanuló rendszer lehetővé teszi az intézmények számára az incidensekből történő tanulást a háttérben álló okok elemzésének megkönnyítésével. Az éles indulás óta eltelt hónapokban már több ezer egyedi jelentés került a rendszerbe. Ezeket a NEVES szoftver feldolgozza, és az eredményeket megjeleníti az adatszolgáltató és az érdeklődő felhasználók számára. Ezek segítségével a kórházak saját elemzett eredményeiken túl az országos adatokról is képet kapnak, ami segíti az okok feltárását, és a hasonló incidenseket megelőző intézkedések meghozatalát.

A BEGONIA fantázianevű szoftver a projekthez kapcsolódó gyógyszerészeti gondozási program működését hivatott segíteni. A felület segítségével a programban résztvevő patikák és gyógyszerészek nyomon követhetik a gondozott betegeiket, valamint a gondozási eseményeket. Jelenleg ötven gyógyszertár kezdte meg a szoftver tesztelését, hogy az mindinkább igazodjon a felhasználói igényekhez és egyszerűen használható, a gondozási tevékenységet támogató eszköz legyen a gyógyszerészek kezében.

A még fejlesztés alatt álló BELLA szoftver az akkreditációs folyamat adminisztrációjának támogatását szolgálja. Az akkreditációhoz kapcsolódó lépések a szoftver segítségével

kerülnek rögzítésre, így mind az intézmények, mind a felülvizsgálók naprakész információkkal rendelkeznek azokról a folyamatokról, amelyekben érintettek. Az alkalmazással lehetséges lesz a standardok és a kapcsolódó anyagok kezelése, valamint az akkreditáció eredményének automatikus előállítás.

A projekt hangsúlyos részét képezik az oktatások. Összesen 100 felülvizsgáló és 300 intézményi munkatárs képzése zajlik aktuálisan a BELLA projektben. A képzések keretében a leendő felülvizsgálók a fejlesztett rendszerhez kapcsolódó elméleti alapokat sajátíthatják el, majd hosszabb távon gyakorlati ismereteik bővítésére is lehetőség nyílik. A programhoz csatlakozott intézményekben a standardok bevezetését segítő belső koordinátorok képzése már a nyáron elindult, és a projekt végéig folyamatosan indítjuk az újabb kurzusokat.

Az akkreditáció megvalósulásával összességében szolgáltatói és rendszer szinten is csökkenhet az elkerülhető költségek és a vesztett műhibaperek mértéke. A határon átnyúló ellátáshoz kapcsolódó EU irányelvnek az akkreditált intézmények megfelelnek, az egészségturizmus, külföldi betegek ellátása elérhetőbbé válik. A betegbiztonság javítására fókuszáló akkreditáció megvalósulásával Magyarország teljesíti az EU betegbiztonsági irányelvének (2009/C 151/01) több pontját, a határon átnyúló ellátásra vonatkozó direktíva elvárásait és a WHO ajánlásait. Javulhat a betegek, a lakosság megítélése az egészségügyről, nő az esély a dolgozók rendszerben maradására.

Összeállította: a Projekt szakmai vezetése

